

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 008-03, 029-03 /05

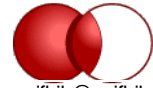
**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
na dan 31.12.2004. godine**

**POREZNA UPRAVA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, juni 2005. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBIH
SARAJEVO

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

MENADŽMENTU
POREZNE UPRAVE FBIH

NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja **Porezne uprave FBIH**, iskazanih na stranicama od 1 do 8 na dan 31.12.2004. godine. Za ove izvještaje odgovoran je menadžment Porezne uprave FBIH. Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvještajima na temelju provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna u FBIH («Službene novine FBIH», br. 48/99), i sa INTOSAI međunarodnim revizorskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruža razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvještajima značajnih pogrešaka, kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji podkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvještajima. Revizija je takođe obuhvatila ocjenu primjenjenih računovodstvenih načela, vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvještaja, kao i ocjenu primjene propisa. Vjerujemo da je provedenom revizijom prikupljeno dovoljno dokaza kako bi se stvorile pouzdane osnove za izražavanje našeg mišljenja.
3. Nakon obavljene revizije finansijskih izvještaja na dan 31.12.2004. godine, skrećemo pažnju na slijedeće:
 - nedovoljno funkcionisanje sistema internih kontrola u djelu potpunog nadzora nad: pripremom i obračunom plaća; unosom stvorenih obaveza; kontrolom ispostavljenih faktura za štampanje markica; pravovremenom dostavljanju cjelokupne dokumentacije iz kantonalnih poreznih ureda u Središnji ured, nepostupanje po usvojenom Pravilniku o unutarnjoj organizaciji Porezne uprave u djelu izdavanja rješenja i raspoređivanja uposlenih na radna mjesta utvrđena ovim Pravilnikom,
 - nepostupanje sa oduzetom robom u skladu sa Uredbom o načinu i postupku raspolaganja oduzetom robom u dijelu koji se odnosi na nedozvoljeno korištenje iste. Također, ukupana vrijednost oduzete robe nije iskazana u vanbilansnoj evidenciji Glavne knjige trezora,
 - evidentiranje vlastitih građevinskih objekata u Poreznoj upravi je izvršeno na osnovu ugovora o kupovini a ne na temelju validne dokumentacije - ZK-a izvadaka i značajan dio objekata koji je dobiven na korištenje od Zavoda za platni promet se ne koristi ili se ne može ući u prostor (već se koristi) a plaća se zakup poslovnih prostora za porezne ispostave u Neumu i Stocu,
4. Po našem mišljenju finansijski izvještaji, osim za navedeno u prethodnoj tački, daju istinit i fer pregled o finansijskom stanju i rezultatima poslovanja, korisnika budžeta Porezne uprave FBIH, koja se završava na dan 31.12.2004. godine.

Zamjenik generalnog revizora

Generalni revizor

Branko Kolobarić, dipl.oec.

Mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
POREZNE UPRAVE FBiH
za 2004. godinu

1. UVOD

Porezna Uprava FBiH je uprava u sastavu Federalnog Ministarstva finansija, koja vrši upravne i druge stručne poslove u oblasti prikupljanja javnih prihoda koji su joj propisani u nadležnost Zakonom o poreznoj upravi FBiH i drugim federalnim propisima. Poreznom upravom FBiH rukovodi direktor Porezne uprave i njegov zamjenik. Direktor i zamjenik direktora Porezne uprave odgovorni su Federalnom ministru finansija za svoj rad i rad Porezne uprave, a u okviru svojih prava i dužnosti.

Članom 2 Zakona o poreznoj upravi FBiH definisani su: organizacija i rukovođenje Porezne uprave; saradnja sa drugim vladinim organima; prava i obaveze Porezne uprave i poreznih obaveznika; identifikacija i registracija poreznih obaveznika; podnošenje poreznih prijava i plaćanje poreza; razrez i naplata poreza; prinudna naplata poreznih obaveza; inspekcijski nadzor; obračun i naplata kamata; odbici i povrati više plaćenih poreza; rokovi zastare za razrez; naplata i povrat poreza; žalbe na porezna rješenja; administrativne kazne za porezne prekršaje; podzakonski akti i porezna mišljenja. U slučajevima kada se ubiranje javnih prihoda reguliše i drugim zakonima primjenjuju će se odredbe ovog Zakona.. U skladu sa procedurama prisilne naplate poreznih obaveza Porezna uprava vrši prisilnu naplatu i postupa u skladu sa Uredbom o načinu i postupku raspolaganja oduzetom robom od pravnih i fizičkih lica.

Vlada FBiH je dala saglasnost svojom Odlukom Broj: 610/2003 od 20. novembra 2003. godine na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Porezne uprave FBiH koji je donio federalni ministar finansija broj 01-02365/04 od 19. januara 2004. godine. Poslovi definisani Zakonom o poreznoj upravi FBiH, su koncentrisani i funkcionalno povezani unutarnjom organizacijom u organizacione jedinice i to: Središnji ured i kantonalne porezne urede u Sarajevu, Tuzli, Zenici, Mostaru, Bihaću, Novom Travniku, Ljubuškom, Livnu, Orašju i Gorazdu.

Prema ovom Pravilniku utvrđeno je ukupno 1562 uposlena od čega se na Središnji ured odnosi 261 uposlenik i kantonalne porezne urede sa ispostavama 1301 uposlenik.

Na dan 31.12.2004. godine broj uposlenih u Poreznoj upravi je bio 1508.

Sjedište Porezne uprave FBiH je u Sarajevu, ulica Husrefa Redžića br.3.

2. OSVRT NA NALAZE REVIZIJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2003. GODINU

Izvještajem o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja Porezne uprave za 2003. godinu konstatovani su određeni nedostaci i date su preporuke za njihovo otklanjanje. Porezna uprava tokom 2004. godine je preduzimala aktivnosti u cilju realizacije datih preporuka.

U cijelosti je postupljeno po preporukama koje se odnose na: adekvatno praćenje troškova budžetskih sredstava prema donesenim dinamičkim finansijskim planovima po kantonalnim poreznim uredima; nastavljene aktivnosti na utvrđivanju prava vlasništva nad poslovnom zgradom u Zenici; procjenjena je vrijednost doniranih vozila u kantonalnom uredu Ljubuški.

Dio preporuka je djelimično prihvaćen i primjenjen u dijelu koji se odnosi na: uspostavu sistema internih kontrola putem davanja pismenih saglasnosti na stvaranje izdataka kantonalnih poreznih ureda u cilju kontinuiranog nadzora nad planskom potrošnjom budžetskih sredstava; poštivanje Uredbe o nabavci roba, vršenju usluga i ustupanju radova; popis stalnih sredstva, sitnog inventara, potraživanja, obaveza, novčanih sredstava i oduzete robe u inspekcijskom nadzoru i prisilnoj naplati.

Međutim, Porezna uprava nije postupila po datim preporukama u dijelu koji se odnosi na: dosljednu primjenu usvojenog Pravilnika o unutarnjoj organizaciji Porezne uprave; postupanje sa oduzetom robom u skladu sa Uredbom o načinu i postupku raspolaganja sa oduzetom robom.

3. CILJ REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da se na osnovu ispitivanja dokumenata, isprava, izvještaja, sistema internih kontrola, računovodstvenih i finansijskih postupaka, te drugih evidencija kantonalnih poreznih ureda i Središnjeg ureda Porezne uprave omogući:

- izražavanje mišljenja o tome da li su finansijski izvještaji pripremljeni u skladu sa zakonskim propisima, da li su isti tačno, realno i objektivno iskazani, da li su provedene sve potrebne procedure oko trošenja budžetskih sredstava, da li su se poštivale odredbe: Zakona o poreznoj upravi FBiH; Uredbe o načinu i postupku raspolaganja oduzetom robom,
- ocjena računovodstvenog sistema i sistema internih kontrola, načina njihovog uspostavljanja, funkcionisanja i njihovu osposobljenost za zaštitu imovine i otkrivanje značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima,
- davanje preporuka za dalji rad, sa posebnim naglaskom na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i namjensko trošenje budžetskih sredstava, kao i stvaranje uslova za uvođenje, primjenu i efikasan rad sistema internih kontrola.

Revizijom je obuhvaćena dokumentacija putem uzoraka iz svih kantonalnih poreznih ureda i Središnjeg ureda, a neposredan uvid u rad izvršen je u Središnjem poreznom uredu i kantonalnim poreznim uredima u Sarajevu, Mostaru i Ljubuškom.

4. NALAZI I PREPORUKE

a) *Menadžment i sistem internih kontrola*

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Porezne uprave utvrđene su organizacione jedinice, njihov djelokrug, sistematizacija radnih mjesta, način rukovođenja, ovlaštenja i odgovornosti u realizaciji poslova Porezne uprave. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Porezne uprave FBiH u Kabinetu direktora predviđeni su poslovi unutrašnje kontrole koja nije imala aktivnosti tokom 2004. godine. Ovim Pravilnikom Sektor za prinudnu naplatu i inspekcijski nadzor treba da planira, pravi i implementira programe naplate poreznih dugova i selektivne kontrole poreznih obaveznika koji ne spadaju u kategoriju velikih poreznih obaveznika, kontroliše rad ove funkcije u kantonalnim poreznim uredima. Revizijom je utvrđeno da od planiranih trinaest uposlenika stvarno je uposleno pet i to sa ispostavljenim rješenjima i djelokrugom aktivnosti u skladu sa ranijim Pravilnikom. Nadzor nad radom ovog Sektora do kraja oktobra vršio je CAFAO.

Menadžment je prenio dio svojih ovlaštenja na rukovodioce kantonalnih poreznih ureda i neke rukovodne službenike. Porezna uprava je čestim pismenim obraćanjima kantonalnim poreznim uredima ostvarila djelimičan nadzor nad trošenjem budžetskih sredstava. Međutim, tokom revizije utvrđeno je da, nije ostvaren puni nadzor posebno u dijelu: razdvajanja poslova pripreme i unosa podataka za obračun plaća; pripreme i izrade naloga za evidentiranje i vršenje samog unosa stvorenih obaveza; izdavanja pripadajućih rješenja uposlenicima u skladu sa Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji; obezbjeđenja cjelovite evidencije o izuzetnoj imovini u postupku prisilne naplate; kontrola usklađenosti faktura troškova štampanja poreznih markica sa potpisanim ugovorom.

Preporučuje se Poreznoj upravi da uspostavi adekvatan sistem internih kontrola kako bi se osiguralo zakonito trošenje budžetskih sredstava, poštivanje postojećih zakonskih propisa i ostvario puni nadzor nad radom Porezne uprave.

U skladu sa odredbama Zakona o državnoj službi do kraja 2004. godine Porezna uprava je bila obavezna donijeti novi Pravilnik o unutarnjoj organizaciji Porezne uprave, što nije učinjeno.

Da se ubrza usvajanje novog Pravilnika o unutarnjoj organizaciji Porezne uprave i da se nakon njegovog usvajanja dosljedno vrši njegova primjena.

Uvidom u poslovanje blagajne konstatovano je da se: blagajna vodi po organizacionim jedinicama, a originalna dokumentacija uz zahtjev za nadopunu blagajne se dostavlja u Središnji ured na evidentiranje; dnevnicu blagajne se vode uredno za dane kada je bilo prometa na blagajni; da se ne poštuje odluka o blagajničkom maksimumu; putem blagajne su isplaćivane fakture bez specifikacija izvršenih usluga.

Blagajničko poslovanje voditi u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna/budžeta u FBiH, Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor i dosljedno se pridržavati Odluke o blagajničkom poslovanju.

Federalno ministarstvo finansija je sačinilo Računovodstvene politike za federalne budžetske korisnike i trezor kojim je tačno utvrđen način vođenja poslovnih knjiga budžetskih korisnika, uz obavezu da budžetski korisnici koji u svom poslovanju imaju određene specifičnosti su dužni donijeti svoje računovodstvene politike. Tokom revizije utvrđeno je da se redovno ostvaruje komunikacija i po potrebi od strane Središnjeg ureda daju pisane instrukcije kantonalnim poreznim uredima o postupanju u konkretnom slučaju ali nisu donesene vlastite Računovodstvene politike kojima bi se tačno definisale međusobne obaveze i odgovornosti kantonalnih poreznih ureda i Središnjeg ureda.

U kantonalnim poreznim uredima i u Središnjem uredu vode se pomoćne knjige: evidencija zaprimljenih faktura, knjiga stalnih sredstava, personalna evidencija, blagajničko poslovanje cjelokupna evidencija vezana za pripremu i obračun plaća i naknada uposlenika i evidencija robe oduzete u prisilnoj naplati. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju kantonalni porezni uredi prema interno donesenim budžetskim planovima po organizacionim jedinicama za 2004. godinu stvaraju izdatke, likvidiraju zaprimljene fakture i dostavljaju u Središnji ured na dalje evidentiranje. U toku revizije, konstatovano je da je od strane Središnjeg ureda uspostavljena adekvatna kontrola trošenja ovih budžetskih sredstava, s izuzetkom ne izvršenog razgraničenja poslova izrade naloga za knjiženje i unosu istih u sistem Glavne knjige Trezora.

Pripremljene liste za obračun i isplatu plaća sačinjavaju se po organizacionim jedinicama a unos se vrši u Središnjem uredu. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da kod obračuna plaća jedan uposlenik vrši izradu pripremljene liste i unos podataka u sistem obračuna, što znači da u ovom dijelu nije uspostavljen adekvatan sistem internih kontrola. Revizijom je utvrđeno da na unosu podataka u Središnjem uredu rade uposlenici koji imaju radno-pravni status u kantonalnim poreznim uredima.

Da se osigura računovodstveni nadzor nad pripremom i unosom knjigovodstvenih podataka u cilju uspostave punog nadzora nad trošenjem budžetskih sredstava, kao i da se kod uspostave i jačanja sistema internih kontrola Porezna uprava pridržava Smjernica za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika donesene od strane Federalnog ministarstva finansija.

b) Obavljanje poslova iz nadležnosti Porezne uprave

Zakonom o poreznoj upravi (članom 2) definisani su poslovi koje vrši Porezna uprava radi ubiranja javnih prihoda na području Federacije. Prema podacima iz Izvještaja o radu Porezne uprave u 2004. godini ukupno je registrovano 87.725 poreskih obaveznika pravnih i fizičkih lica. Obaveza Porezne uprave je da redovno prati uplate javnih prihoda svih poreskih obaveznika. Tokom 2004. godine kantonalne porezne uprave su ukupno izvršile 11.966 kontrola poslovanja poreznih obaveznika, od čega se na velike porezne obaveznike odnose 174, i tom prilikom je izdato 4.753 prvostepena rješenja o neizmirenim poreznim obavezama. Tokom inspekcijuskog nadzora podnose se prijave: za prekršajne; za privredne i za krivične prestepe. Iz različitih osnova, naknadno utvrđene porezne obaveze u inspekcijuskom nadzoru iznose 298.361.166 KM od čega se na velike porezne obaveznike odnosi 110.493.791 KM a naplaćeno je

16.364.757 KM ili 5,5%. Ovako utvrđeni javni prihodi imaju nizak procenat naplate često zbog zakonske mogućnosti prigovaranja na činjenična stanja i eventualna uvažavanja iznesenih primjedbi na utvrđena stanja, ili naknadno dostavljenih valjanih dokaza. Izražena je i neefikasna naplata po izvršnim rješenjima. Tokom revizije nije predložena adekvatna dokumentacija iz koje se može zaključiti da Porezna uprava vodi evidenciju ovih naplaćenih prihoda i da se isti usklađuju sa evidencijom ovih prihoda u Glavnoj knjizi Trezora.

Prema prezentiranim podacima Porezne uprave u 2004. godini utvrđeno je da veliki broj prvostepenih rješenja o neizmirenim poreznim obavezama se od strane Federalnog ministarstva finansija kao drugostepenog organa poništava ili vraća u ponovni postupak.

U slučajevima kada se ne može redovnim putem ostvariti naplata javnih prihoda Porezna uprava pokreće postupak prisilne naplate i vrši zakonom propisane radnje radi naplate javnih prihoda. Prema podacima iz Izvještaja o radu Porezne uprave za 2004. godinu u toku 2004. godine izdato je 24.910 rješenja za prisilnu naplatu i ukupan iznos obaveza je 683.445.651 KM, koje se naplaćuju u postupku prisilne naplate od čega je naplaćeno 54.705.397 KM ili 8%. Tokom 2004. godine od strane Porezne uprave nad 19.002.240 KM javnih prihoda iz procesa prisilne naplate je proglašena nelikvidnost tako da je stanje na dan 31.12.2004. godine naknadno utvrđenih javnih prihoda po ovom osnovu 609.738.015 KM što je znatno više (35%) u odnosu na prethodnu godinu. Proces naknadno utvrđenih javnih prihoda iskazanih u Izvještaju o radu Porezne uprave za 2004. godinu nije bio predmet revizije ali njihova ukupna vrijednost i nizak stepen njihove naplate stvara potrebu preispitivanja osnovanosti ovako utvrđenih obaveza od strane Porezne uprave.

Potrebno je da menadžment Porezne uprave skupa sa Federalnim ministarstvom finansija, u čijem se sastavu i nalazi, preispita razloge poništavanja prvostepenih rješenja od strane drugostepenog organa Federalnog ministarstva finansija i da zajedno obezbijede dosljednu primjenu zakonskih propisa.

Potrebno je da Porezna uprava, uz pomoć nadležnih institucija FBiH, u zakonom predviđenom roku upotrijebi sve dozvoljene mogućnosti naplate javnih prihoda i ako je potrebno pokrene inicijativu za izmjenu postojeće zakonske regulative u cilju veće naplate javnih prihoda.

Kada porezni obaveznik ne izmiruje utvrđene obaveze pristupa se oduzimanju imovine o čemu se vodi posebna evidencija. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je postojanje pisanih procedura o načinu evidentiranja tako oduzete robe. Knjigovodstvena evidencija ove robe se vodi u Središnjem uredu na osnovu dostavljenih podataka kantonalnih poreznih ureda. Tokom revizije uočeno je da kantonalni porezni uredi podatke o oduzetoj robi ne dostavljaju pravovremeno ili nikako na knjigovodstveno evidentiranje, što za posljedicu ima postojanje različitih podataka o ukupnim vrijednostima oduzete robe. Popisom na dan 31.12.2004. godine u kantonalnim poreznim uredima utvrđena je vrijednost izuzete imovine u iznosu od 5.331.380,71 KM što je i knjigovodstveno evidentirano a u Izvještaju Porezne uprave za 2004. godinu prema izvještaju Službe za prinudnu naplatu ova vrijednost je 7.386.139 KM.

U zakupljenim skladišnim prostorima Porezne uprave razdvaja se oduzeta roba iz osnova prinudne naplate od robe koja je preuzeta od Finansijske policije ili ranije oduzeta u inspekcijском nadzoru. Velike zalihe robe na skladištu su iz razloga što: dio robe nije više za upotrebu, neka roba i u ponovljenim postupcima prodaje putem javnog nadmetanja nije prodana, za neku robu koja nije više za upotrebu nije dobivena saglasnost za uništenje. Sva izuzeta imovina stvara troškove uskladištenja i čuvanja.

U popisu oduzete robe u inspekcijском nadzoru nalaze se reversi o izdatoj robi na privremeno korištenje što je suprotno odredbama Uredbe o načinu i postupku raspolaganja oduzetom robom.

Zbog izuzetne kompleksnosti i značajne vrijednosti izuzete imovine i robe u procesu prinudne naplate smatramo potrebnim da menadžment Porezne uprave izvrši detaljan uvid u dosljednu primjenu Uredbe o načinu raspolaganja oduzetom robom od pravnih i fizičkih lica u kantonalnim poreznim uredima gdje postoji oduzeta roba.

Potrebno je da Porezna uprava osigura pravovremenu, cjelovitu i tačnu dokumentaciju za evidentiranje oduzete robe u postupku prisilne naplate kao i da dosljedno primjenjuje Uredbu o načinu raspolaganja oduzetom robom od pravnih i fizičkih lica.

Porezna uprava treba da poduzme sve mjere u skladu sa Uredbom o načinu raspolaganja oduzetom robom od pravnih i fizičkih lica u cilju oslobađanja skladišta oduzete robe posebno one koja nije više za upotrebu.

Porezna uprava za izradu svog Izvještaja o radu za 2004. godinu koristi podatke o prikupljenim javnim prihodima Federalnog ministarstva finansija - Sektor za fiskalnu politiku iskazane u Glavnoj knjizi Trezora, a ne podatke iz vlastitih evidencija koje preuzima svakodnevno od poslovnih banaka i nakon izvršenih potrebnih kontrola upućuje ih na niže organizacione jedinice na evidentiranje. Primjetna je razlika u podacima koji su iskazani u naprijed navedenim evidencijama. Porezna uprava je obavezna ustrojiti evidenciju stvorenih i izmirenih poreznih obaveza za svakog poreznog obaveznika i vršiti pravovremenu kontrolu izvršenja utvrđenih obaveza i poduzimati adekvatne mjere radi poboljšanja naplate javnih prihoda. Na osnovu raspoložive dokumentacije u pojedinim slučajevima je utvrđeno da tek nakon intervencije poreskog obaveznika banke gdje se vrši uplata, doznačavaju izvršenu uplatu javnih prihoda, što znači da ponekad banke zadržavaju te uplate.

Potrebno je da Porezna uprava obezbijedi pravovremenu i tačnu evidenciju utvrđenih i izmirenih poreznih obaveza po poreznom obavezniku i da u slučaju kašnjenja u izmirenju obaveza poduzme adekvatne mjere s ciljem naplate istih.

Potrebno je uložiti dodatne napore u djelu iznalaženja načina svakodnevnog usaglašavanja podataka sa bankama koje prikupljaju javne prihode, radi potpune identifikacije uplaćenih prihoda.

c) Izvršenje Budžeta za 2004. godinu

Rebalansom budžeta FBiH za 2004. godinu za rad Porezne uprave ukupno odobrena sredstva iznose 32.285.700 KM. Prema podacima iz finansijskih izvještaja Porezne uprave ukupno ostvareni izdaci su 31.566.106 KM i u odnosu na raspoloživa sredstva manji su za 719.594 KM. Iako je u okviru ukupnog Budžeta ostalo neutrošeno budžetskih sredstava konstatovano je prekoračenje u visini od 69.820 KM na poziciji nabavka stalnih sredstava. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da je u momentu nastanka obaveze bilo raspoloživih sredstava u skladu sa Budžetom.

d) Prihodi budžeta ostvareni vlastitom djelatnošću

Porezna uprava je tokom 2004. godine ostvarivala prihode na osnovu izdavanja mišljenja u skladu sa Pravilnikom o uslovima, postupku i naknadama za mišljenje porezne uprave u ukupnom iznosu od 18.206 KM i na osnovu zahtjeva za refundaciju bolovanja preko 42 dana iz ranijeg perioda koji ima tretman prihoda u iznosu od 42.456 KM. Tokom revizije nisu prezentirani relevantni dokazi o uspostavljenoj evidenciji potraživanja po ovim osnovama i njihovoj usklađenosti sa podacima u Glavnoj knjizi Trezora.

Preporučuje se da Porezna uprava uspostavi adekvatnu evidenciju prihoda budžeta po osnovu vlastite djelatnosti, kako je to Zakonom o trezoru Federacije utvrđeno.

e) Tekući rashodi u 2004. godini

Izdaci za bruto plaće i naknade u 2004. godini iskazani su u iznosu od 25.670.966 KM ili 99% od rebalansom odobrenog iznosa od 25.869.763 KM. Budžetom predviđena sredstva su se odnosila na 1570 uposlenih, a broj uposlenih na bazi časova rada je 1530. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da pojedinim uposlenicima nisu ispostavljena rješenja u skladu sa važećim Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Porezne uprave FBiH, obračun i isplata plaća jednom broju uposlenih se vrši bez izdatih rješenja o pripadajućim koeficijentima a jedan broj uposlenih obavlja odgovorne poslove po usmenom nalogu rukovodioca. Tokom 2004. godine izvršena je unutarnja preraspodjela uposlenika ali nisu ispostavljena adekvatna rješenja uposlenicima po ovoj preraspodjeli.

Preporučuje se Poreznoj upravi da se svim uposlenicima izdaju zakonom propisana rješenja u skladu sa Zakonom o državnoj službi i Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji.

Izdaci za materijal i usluge u finansijskim izvještajima iskazani su u iznosu od 5.589.839 KM a ostvareni su 90% u odnosu na sredstva odobrena Budžetom. Na ovoj poziciji evidentirani su: izdaci za putne

troškove; energiju i komunalne usluge; nabavku materijala; izdatke za usluge prevoza i goriva; izdatke za unajmljivanje imovine i opreme, izdatke za tekuće održavanje i izdaci za izradu poreznih markica. Tokom revizije izdataka za nabavku materijala, izdataka za usluge prevoza i goriva, izdatke za tekuće održavanje utvrđeno je da je u Središnjem uredu vršen izbor najpovoljnijeg ponuđača putem javnog oglašavanja, i da su najvećim djelom poštivane odredbe Uredbe o nabavci roba vršenju usluga i ustupanju radova. Naime, prilikom pregleda dostavljene dokumentacije ponuđača prihvaćani su dokumenti čiji je rok važenja istekao, tako da su u postupku izbora najpovoljnijeg bili uključeni i ponuđači koji formalno-pravno nisu ispunjavali uslove javnog poziva. Kantonalni porezni uredi su provodili proceduru izbora najpovoljnijih ponuđača (što nije bio predmet ove revizije), a na njihov izbor saglasnost je davao Središnji ured, nakon čega su zaključivani ugovori i stvarane obaveze.

Preporučuje se dosljedna primjena postojeće zakonske regulative iz oblasti nabavke robe vršenja usluga i ustupanju radova.

Izdaci za izradu poreznih markica ostvareni u visini od 1.316.836,40 KM predstavljaju troškove izrade markica za obilježavanje duhanskih i alkoholnih prerađevina. Na osnovu pisanih procedura proizvođači ili uvoznici duhanskih i alkoholnih prerađevina uz zahtjev za štampanje markica prilažu dokaz o izvršenoj uplati, troškova štampanja markica, na depozitni račun Trezora Federacije. Proceduru izbora dobavljača za štampanje poreznih markica provelo je Federalno ministarstvo finansija. Štampanje poreznih markica u 2004. godini vršeno je na osnovu Ugovora 10538/03 i 1537/03 od 12.12.2003. godine sklopljenog sa «Grafotisak» d.d. Grude. U julu 2004. godine «Grafotisak» d.d. Grude je uputio zahtjev Federalnom ministarstvu finansija za povećanje cijena štampanja duhanskih markica iz uvoza za 5%. Po novoj cijeni štampanja ispostavljene su fakture za štampanje markica a nije sačinjena izmjena postojećeg ugovora. Porezna uprava nije upoznala kantonalne porezne urede o izmijenjenim cijenama tržišna štampanja markica za uvozne duhanske prerađevine, tako da su uvoznici uplaćivali troškove štampanja po ranije utvrđenim cijenama, a Porezna uprava je istovremeno prihvatala fakture sa uvećanim cijenama što je povećalo izdatke u budžetu. Revizijom je utvrđeno da je u Poreznoj upravi ostvaren nadzor nad distribucijom štampanih poreznih markica ali nije obezbijeđena adekvatna evidencija ostvarenih prihoda i rashoda po ovom osnovu. Upoređivanjem prihoda i rashoda iz osnova štampanja poreznih markica može se utvrditi eventualna razlika. Uspostavljeni nadzor od strane Porezne uprave nad štampanjem poreznih markica nije bio predmet ove revizije.

Preporučuje se Poreznoj upravi da vrši formalnu i suštinsku kontrolu zaprimljenih **faktura troškova štampanja markica** u skladu sa potpisanim ugovorima, uspostavi adekvatnu evidenciju ovih prihoda i da utvrdi iznos više isplaćenih sredstava iz budžeta i u skladu sa istim poduzmu adekvatne mjere.

f) Kapitalni izdaci

Ukupni kapitalni izdaci u visini od 305.301 KM predstavljaju izdatke za nabavku opreme po tenderima iz 2003. godine (informatička oprema, kopir aparati i auta), nabavku informatičke opreme po Javnom pozivu iz 2004. godine i to samo za dio isporučene opreme. Za drugi dio ugovora protokolom je utvrđena sukcesivna isporuka obzirom da su rebalansom budžeta sredstva za ove namjene smanjena iako je postupak javnog poziva za izbor najpovoljnijeg dobavljača završen i sklopljen ugovor za isporuku prema Budžetom utvrđenim sredstvima. Naime, rebalansom budžeta je prihvaćen budžet kapitalnih izdataka na nivou ostvarenja za period I-VIII u visini od 235.481 KM mada je u vrijeme sačinjavanja Rebalansa budžeta već bilo utrošeno 305.301 KM čime je ostvareno prekoračenje u visini od 69.820 KM.

Preporučuje se Poreznoj upravi da u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu Budžeta u FBiH redovno izvještava Federalno ministarstvo finansija o izvršenja budžeta.

g) Kratkoročna potraživanja i obaveze na dan 31.12.2004. godine

U finansijskim izvještajima – bilans stanja na dan 31.12.2004. godine iskazani su katkoročni plasmani u ukupnom iznosu od 1.002.786,36 KM, a odnose se na stanje novčanih sredstava na računima kantonalnih poreznih uprava kod Hercegovačke banke (876.509,76 KM); stanje na blagajni (8.529,88 KM) i potraživanja za isplaćena bolovanja preko 42 dana. (117.746,72 KM). U 2004. godini izvršeno je usuglašavanje stanja blokiranih računa budžetskih korisnika kod Hercegovačke banke. Prema ovom

usaglašavanju preuzeti su izvodi od 03.4. i 04.4.2001. godine i po nalogu Federalnog ministarstva finansija izvršeno je evidentiranje prometa po ovim izvodima, čime je smanjena ukupna vrijednost blokiranih novčanih sredstava za iznos od 3.282,03 KM na teret finansijskog rezultata.

Na dan 31.12.2004. godine u bilansu stanja iskazane su kratkoročne obaveze i razgraničenja u ukupnom iznosu od 2.875.607,51 KM, a sastoji se od:

- Kratkoročnih tekućih obaveza 506.007,82 KM
- Obaveza prema uposlenicima 2.251.852,97 KM
- Razgraničeni ostali prihodi 117.746,72 KM

Sve kantonalne porezne uprave i Središnji ured su donijeli odluke o popisu sredstava izvora sredstava obaveza i potraživanja; formirali komisije za popis sredstava i sitnog inventara, novčanih sredstava, potraživanja i obaveza i za popis oduzete robe u kantonalnim poreznim uredima gdje ima oduzete robe. Kantonalni porezni uredi ne vrše popis obaveza i potraživanja nego te podatke preuzimaju od Središnjeg poreznog ureda. Komisije su izvršile popis, sačinile zapisnike na osnovu kojih je Centralna popisna komisija sačinila zbirni popis stalnih sredstava i sitnog inventara, potraživanja, obaveza i novčanih sredstava i oduzete robe u inspeksijskom nadzoru i prisilnoj naplati na dan 31.12.2004. godine. Donesena je Odluka o usvajanju Izvještaja Centralne popisne komisije za popis stalnih sredstava, sitnog inventara, potraživanja, obaveza i novčanih sredstava i oduzete robe kao i Odluka o rashodu opreme i sitnog inventara Porezne uprave FBiH.

Tokom revizije popisa utvrđeno je da su kantonalne porezne uprave na različite načine ustrojile evidenciju stalnih sredstava. Jedan broj kantonalnih poreznih ureda vodi knjigu stalnih sredstava, manji broj stalna sredstava vode na popisnim listama a ostali u tabelarnim pregledima u računaru. Evidentiranje vlastitih građevinskih objekata u Poreznoj upravi je izvršeno na osnovu ugovora o kupovini a ne na temelju validne dokumentacije - ZK-a izvadaka i značajan dio objekata koji je dobiven na korištenje od Zavoda za platni promet se ne koristi ili se ne može ući u prostor (već se koristi) a u nekim slučajevima plaća se zakup poslovnih prostora za porezne ispostave (Neum i Stolac.)

Potrebno je da Porezna uprava sačini jednu knjigu stalnih sredstava i da sopstvenim Računovodstvenim politikama utvrdi jednoobrazan način evidentiranja stalnih sredstava oduzete robe i postupanja sa cjelokupnom imovinom Porezne uprave, kao i da obezbjedi validnu dokumentaciju za evidentiranje građevinskih objekata

h) Ostali nalazi (IT sistem)

Trezor

Porezna uprava vrši evidentiranje finansijskih transakcija unosom u sistem Federalnog trezora «on line» vezom, putem vlastitih radnih stanica za sve kantonalne porezne urede i Središnji ured uz odgovarajuće sisteme internih kontrola.

Implementacija TAMP-a

Na osnovu uvida u prezentiranu dokumentaciju konstatovano je da je do kraja 2004. godine isporučen hardver iz doniranog TAMP-projekta od donatora USAID, da je utvrđena vrijednost isporučene opreme i knjigovodstveno evidentirana po kantonalnim poreznim uredima.

U toku revizije konstatovano je da se u revidiranoj 2004.godini TAMP projekat koristio samo u Kantonalnoj poreznoj upravi Sarajevo i u Kantonalnoj poreznoj upravi Zenica (samo u poreskoj ispostavi Zenica).

5. ZAKLJUČAK

U cilju sagledavanja zakonitosti rada Porezne uprave, uspješnosti i efikasnosti realizacije osnovnih zadataka utvrđenih Zakonom o poreznoj upravi FBiH, izvršenju Budžeta, a cijeneći postojeće okruženje, izvršenom revizijom finansijskih izvještaja za 2004. godinu konstatovano je da dio osnovnih zadataka nije ostvaren na zadovoljavajućem nivou, iako je tokom prethodnih revizija ukazivano na to i davane su

preporuke s ciljem otklanjanja istih. Naime, osim redovnih aktivnosti Porezne uprave, inspekcijskim nadzorom inspektori Porezne uprave tokom godine utvrđuju značajan iznos neobračunatih javnih prihoda čija je naplata veoma mala. U evidencijama Porezne uprave se konstantno povećava ukupna vrijednost nenaplaćenih javnih prihoda, što ukazuje na potrebu hitnog poduzimanja dodatnih efikasnijih mjera na njihovoj naplati.

Porezna uprava bi sopstvenim računovodstvenim politikama utvrdila jednoobrazan način postupanja sa ukupnom imovinom i obezbijedila puni nadzor u oblasti finansijsko-računovodstvenog evidentiranja. Ističe se, da je Porezna uprava putem Središnjeg ureda ostvarila adekvatnu kontrolu trošenja budžetskih sredstava po kantonalnim uredima u skladu sa budžetom, i da su uočeni propusti u ovoj oblasti iz ranijeg perioda otklonjeni tokom 2004. godine. Međutim, računovodstveni nadzor, odnosno interna kontrola, nije u cijelosti uspostavljena u djelu razdvajanja poslova pripreme i unosa podataka obračuna plaća i obaveza i nije obezbijedena dosljedna primjena Uredbe o načinu i postupku raspolaganja oduzetom robom. Potrebno je da se u skladu sa odredbama Zakona o državnoj službi ubrzaju aktivnosti na donošenju Pravilnika o unutarnjoj organizaciji Porezne uprave i da se u skladu sa istim uposlenicima izdaju rješenja o postavljenju.

Ističe se, da je Porezna uprava u 2004. godini realizovala značajan dio preporuka datih u Izvještaju o izvršenoj reviziji prethodne godine i da ulaže napore na realizaciji nerealizovanih preporuka. Ovom revizijom neke nerealizovane preporuke su ponovo konstatovane i predložene menadžmentu za realizaciju, a sve u cilju zakonitosti u radu kao i uspješnosti i efikasnosti u sprovođenju postavljenih ciljeva, te pouzdanosti i objektivnosti finansijskih izvještaja.

KOMENTAR:

U ostavljenom roku Porezna uprava se očitovala na Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja na dan 31.12.2004. godine. Porezna uprava je u očitovanju dala obrazloženja na neke nalaze. Dio obrazloženja koji se odnose na pojašnjenja određenih pozicija je prihvaćen i inkorporiran u konačan tekst Izvještaja.

Viši revizor

Munib Ovčina, dipl. ecc.

Tim:

Nusreta Hadžimustafić, dipl. ecc.

Danko Buhač, dipl. ecc.